

רשומות

ספר החוקים

16 בנובמבר 2014

2472

כ"ג בחשוון התשע"ה

עמוד

2 חוק לתיקון פקודת מסילות הברזל (מס' 8), התשע"ה-2014

תיקון עקיף:

חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 – מס' 90

חוק לתיקון פקודת מסילות הברזל (מס' 8), התשע"ה-2014*

1. תיקון סעיף 1
בפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 1, אחרי ההגדרה "משק חי" יבוא:
"המשרד" – משרד התחבורה והבטיחות בדרכים;
2. הוספת כותרת
סימן א' בפרק ב'
אחרי כותרת פרק ב' לפקודה יבוא:
"סימן א': סמכויות השר והמנהל".
3. הוספת סימן ב'
אחרי סעיף 14 לפקודה יבוא:

"סימן ב': סמכויות מקים מסילת ברזל ומפעיל מסילת ברזל

הגדרות – סימן ב' 14א. בסימן זה –

"בית מגורים" – למעט חצרים שהגישה אליהם לשם ביצוע פעולה קלה אינה מחייבת מעבר דרך בית המגורים;
"בעל מקרקעין" – כל אחד מאלה:

(1) מי שרשום בפנקסי המקרקעין כבעלים או מי שזכאי להירשם כאמור;

(2) מי שרשום בפנקסי המקרקעין כחוכר או כחוכר לדורות או מי שזכאי להירשם כאמור;

(3) מי שהוא בעל זכות שכירות בקרקע;

(4) דייר מוגן לפי חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972²;

"דרך" ו"תכנית" – כמשמעותן בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965³;

"מיתקן עגינה" – מיתקן או התקן, המשמש לחיבור של מכשיר ניטור למבנה או לקרקע, שהוא מהסוג שהמנהל אישר שניתן להתקינו במקרקעין;

"מכשיר ניטור" – מכשיר שממדיו אינם עולים על 0.13 מטר מעוקב, המודד את השפעת ביצוען של עבודות הנדסיות על הסביבה, ובכלל זה השפעות על המקרקעין, או המודד את מפלס הרעש, מים המצויים במקרקעין, זיהום הקרקע, גז בקרקע, החומרים המזהמים בקרקע או זיהום האוויר, שהוא מהסוג שהמנהל אישר שניתן להתקינו במקרקעין;

"מערכת הביטחון" – כל אחד מאלה:

(1) משרד הביטחון ויחידות הסמך של משרד הביטחון;

* התקבל בכנסת ביום י' בחשוון התשע"ה (3 בנובמבר 2014); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 771, מיום י"א בתמוז התשע"ג (19 ביוני 2013), עמ' 930.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 23, עמ' 485; ס"ח התשע"ג, עמ' 14.

² ס"ח התשל"ב, עמ' 176.

³ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

- (2) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה
שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה;
- (3) צבא הגנה לישראל;
- (4) מפעלי מערכת הביטחון כמשמעותם בסעיף 20
לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-
1998⁴, שאינם יחידות כאמור בפסקה (2), ואשר שר
הביטחון הודיע עליהם לשר;
- (5) משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר והרשות
להגנה על עדים;
- (6) מפעלים וספקים המייצרים ציוד ביטחוני,
כהגדרתו בחוק התאגידים הביטחוניים (הגנה על
אינטרסים ביטחוניים), התשס"ו-2005⁵, בעבור גוף
המנוי בפסקאות (1) עד (5). שהשר הממונה על אותו
גוף הודיע עליהם למנהל;
- "מפעיל מסילת ברזל" – כל אחד מאלה:
- (1) מפעיל מסילת ברזל ארצית;
- (2) בעל היתר הפעלה כהגדרתו בסעיף 46;
- (3) מי שיש לו זיכיון להפעלה של מסילת ברזל
מקומית לפי סעיף 46א(א) או חברה ממשלתית שהממשלה
התקשרה עמה להפעלה של מסילת ברזל מקומית,
שהמנהל אישר שהם בתהליך לקבלת היתר הפעלה;
- (4) מי שניתן לו אישור להפעלה של מסילת ברזל לפי
סעיף 48;
- "מקים מסילת ברזל" – כל אחד מאלה:
- (1) מי שיש לו זיכיון לבנייתה של מסילת ברזל
מקומית או חברה ממשלתית שהממשלה התקשרה
עמה לבנייה של מסילת ברזל מקומית;
- (2) רשות שהוקמה בחוק, חברה ממשלתית או חברה
עירונית, שהממשלה התקשרה עמה לשם בנייה של
מסילת ברזל ארצית, או מי שניתן לו אישור לבנייה של
מסילת ברזל לפי סעיף 48;
- "מקרקעין" – מקרקעי מסילת ברזל או מקרקעין מושפעים;
- "מקרקעי מסילת ברזל" – מקרקעין המיועדים לפי התכנית
החלה עליהם למסילת ברזל, מקרקעין המיועדים לפי
התכנית החלה עליהם לדרך ושבהתאם להוראות
התכנית האמורה ניתן להשתמש בהם גם למסילת
ברזל, וכן מקרקעין שהוקמה עליהם מסילת ברזל כדין
בהתאם להוראות סעיף 1277 לחוק התכנון והבנייה,
התשכ"ה-1965;

⁴ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

⁵ ס"ח התשס"ו, עמ' 174.

”מקרקעין מושפעים” – כל אחד מאלה:

(1) מקרקעין הגובלים במקרקעי מסילת ברזל;

(2) מקרקעין במרחק שאינו עולה על 70 מטרים ממקרקעי מסילת ברזל, שמסילת ברזל, לרבות עבודות לבנייתה, עשויה לגרום לשינוי במצבם או בתכונותיהם, בצמחייה הקיימת בהם, ביציבות המבנים הבנויים בהם או באיכות המים בהם או לזיהום הקרקע, בהתאם לסקר הנדסי שביצע מי שהמנהל הסמיכו לכך; המנהל רשאי לאשר, מנימוקים שיירשמו, שגם מקרקעין במרחק העולה 70 מטרים ממקרקעי מסילת ברזל, ייחשבו מקרקעין מושפעים, לאחר ששוכנע כי התקיימו נסיבות מיוחדות וכי הדבר הכרחי לשם שמירה על האינטרס הציבורי;

(3) מקרקעין שמנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב הורה לפי דין כי יש לבצע לגביהם סקר מים, בשל עבודות תכנון, בנייה או תפעול של מסילת ברזל המבוצעות במקרקעי מסילת ברזל;

(4) מקרקעין שמי שהשר להגנת הסביבה הסמיכו לכך הורה לפי דין כי יש לבצע לגביהם סקר קרקע, בשל עבודות תכנון, בנייה או תפעול של מסילת ברזל המבוצעות במקרקעי מסילת ברזל;

”עבודות בנייה” – עבודות הדרושות לשם חיזוק של מבנה במקרקעין לרבות עבודות לחיזוק או לעיבוי של יסודות המבנה, וכן הריסה של פרט בנוי במבנה הנדרשת לשם החיזוק;

”פעולת חיזוק מורכבת” – עבודת בנייה המצריכה פינוי אדם מהמקרקעין, לרבות פינוי מיטלטלין מהמקרקעין שמהם מפונה אותו אדם, וכן פעולה נלווית לה כהגדרתה בסעיף 14ב(א)(11);

”פעולה משמעותית” – אחת מהפעולות המנויות בסעיף 14ב(א), למעט פעולת חיזוק מורכבת, ולעניין פעולה המנויה בפסקאות (1) עד (3) שבאותו סעיף – ובלבד שהיא מיועדת להתבצע בבית מגורים;

”פעולה קלה” – אחת מהפעולות המנויות בסעיף 14ב(א)(1) עד (3) שאינה מיועדת להתבצע בבית מגורים;

”הרשות הממשלתית למים ולביוב” ו”מנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב” – כמשמעותם בפרק חמישי לחוק המים, התשי”ט–1959.

14.ב. (א) מקים מסילת ברזל או מפעיל מסילת ברזל (בסימן זה – מקים או מפעיל) רשאי להיכנס למקרקעין ולבצע פעולה מהפעולות המנויות להלן הנדרשת לשם קיום ההוראות לפי כל דין, לרבות לפי פקודה זו, והכול בכפוף להוראות לפי כל דין ולהוראות לפי סימן זה, לרבות הוראות לפי כל דין אשר מחייבות אישור או תיאום לפני ביצוע פעולות כאמור:

סמכויות כניסה למקרקעין בידי מקים או מפעיל

⁶ ס”ח התשי”ט, עמ’ 169.

(1) עריכת בדיקות לשם בקרה על מצב מסילת ברזל או מקרקעין, ובכלל זה בדיקות בכל הנוגע לקרקע ולמים במקרקעין;

(2) התקנת מכשיר ניטור לשם בדיקת השפעותיהן של עבודות להקמת מסילת ברזל ושל מסילת הברזל על המקרקעין, ובכלל זה השפעותיהן על הקרקע ועל מים במקרקעין, ובלבד שהתקנת המכשיר לא תפגע למעלה מן הנדרש בחזות המקרקעין;

(3) ביצוע מדידות או סקרים, לרבות סקרי מים וקרקע ונטילת דגימות מהמים או מהקרקע, ובלבד שביצוע המדידות או הסקרים כאמור אינו נמשך למעלה מ־24 שעות, ושיש צורך לבצעם באופן חדי־פעמי (בסעיף זה – פעולת מדידה קלה);

(4) ביצוע מדידות או סקרים, לרבות סקרי מים וקרקע ונטילת דגימות מהמים או מהקרקע שאינן פעולות מדידה קלות;

(5) התקנת מכשיר ניטור הכולל מיתקן עגינה במקרקעין, לשם בדיקת השפעותיהן של עבודות להקמת מסילת ברזל ושל מסילת הברזל, על המקרקעין, ובכלל זה השפעותיהן על הקרקע ועל מים במקרקעין;

(6) ביצוע פעולות סימון במקרקעין;

(7) טיפול בצמחייה במקרקעין המפריעה להקמתה, לתחזוקתה או לפעולתה התקינה של מסילת ברזל או של התקני נוחות, לרבות כריתה או גזיזום של צמחייה כאמור;

(8) חיבור של כבלי חשמל וכבלי חשמולת המשמשים מסילת ברזל לקירות או למבנים במקרקעין ותחזוקתם של חיבורים וכבלים אלה; לעניין זה, "כבלי חשמולת" – מוליכים חשמליים גלויים, המספקים זרם חשמלי לשם הזנת הרכבת, ונתמכים על ידי עמודים או מבנים;

(9) ביצוע עבודות בנייה, ובלבד שאין בהן פגיעה של ממש ביכולת השימוש במבנה למטרות שהוא משמש או מיועד לשמש להן ואינן מצריכות פינוי אדם ממבנה כאמור;

(10) ביצוע פעולת חיזוק מורכבת;

(11) ביצוע פעולות נלוות לפעולות לפי פסקאות (1) עד (9); בסעיף זה, "פעולה נלווית" – לרבות פעולת תחזוקה, חפירה, קידוח לרבות קידוח לפי חוק הפיקוח על קידוחי מים, התשט"ו–1955⁷, או הסרת אבן, אדמה או עץ, ובלבד שאין בפעולות הנלוות פגיעה של ממש ביכולת השימוש במבנה למטרות שהוא משמש או מיועד לשמש להן ושאינן מצריכות פינוי אדם ממבנה כאמור.

⁷ ס"ח התשט"ו, עמ' 84.

(ב) פעולות לפי סעיף זה לא יבוצעו במקרקעין המוחזקים בידי מערכת הביטחון, אלא בידי מי שנקבעה לו התאמה ביטחונית מתאימה לכך, כמשמעותה בסעיף 15 לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002, ובהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הנמנה עם מערכת הביטחון.

114.ג. (א) מקים או מפעיל לא ייכנס למקרקעין לשם ביצוע פעולה קלה או פעולה משמעותית, אלא אם כן –

הסכמה או אי-התנגדות לכניסה למקרקעין

(1) נתן לבעל המקרקעין הודעה על הכוונה להיכנס למקרקעין ולבצע בהם פעולה קלה או פעולה משמעותית, על מדהות הפעולה המתוכננת במקרקעין ועל העיתוי המשוער לביצועה;

(2) לעניין פעולה קלה – בעל המקרקעין לא התנגד לכניסה למקרקעין בהתאם להוראות סעיף 14ד;

(3) לעניין פעולה משמעותית – בעל המקרקעין הסכים מראש ובכתב לכניסה למקרקעין בהתאם להוראות סעיף 14ה;

(4) לעניין כניסה למקרקעין המוחזקים בידי מערכת הביטחון – הגוף המוסמך לכך על פי דין לגבי אותם מקרקעין נתן אישור מראש ובכתב לכניסה למקרקעין.

(ב) ניתנה הסכמה כאמור בסעיף קטן (א)3 על ידי חוכר לדורות או מי שזכאי להירשם כחוכר לדורות כאמור בפסקה (2) להגדרה "בעל מקרקעין" או על ידי דייר מוגן כאמור בפסקה (4) להגדרה האמורה, יראו את הסכמתו גם כהסכמת בעל המקרקעין כמשמעותו בפסקה (1) להגדרה האמורה.

(ג) ניתנה הסכמה כאמור בסעיף קטן (א)3 על ידי בעל מקרקעין כמשמעותו בפסקה (1) להגדרה "בעל מקרקעין", יראו את הסכמתו גם כהסכמת בעל זכות שכירות כאמור בפסקה (3) להגדרה האמורה וכן כהסכמתו של חוכר בפסקה (2) להגדרה האמורה, שאינו חוכר לדורות.

114.ה. (א) ניתנה לבעל מקרקעין הודעה על כוונה להיכנס למקרקעין לשם ביצוע פעולה קלה, רשאי הוא להגיש למנהל, בתוך 30 ימים ממועד מתן ההודעה כאמור, התנגדות לכניסה למקרקעין (בסעיף זה – התנגדות).

התנגדות לכניסה למקרקעין בפעולות קלות

(ב) המנהל ישלח למקים או למפעיל, לפי העניין, העתק של ההתנגדות, בסמוך להגשתה.

(ג) המנהל רשאי, לאחר שנתן למקים או למפעיל, לפי העניין, ולבעל המקרקעין, הזדמנות לטעון את טענותיהם, בכתב או בעל פה, לקבל את ההתנגדות, כולה או חלקה, לדחותה או להתנות את הכניסה למקרקעין בתנאים, והכול בשים לב לחלופות סבירות לביצוע הפעולה, לרבות לעניין מיקום ביצוע הפעולה ומועד ביצועה, ובהתחשב בנוק שעלול להיגרם בשל הפעולה או בשל אי-ביצועה.

(ד) המנהל ייתן את החלטתו המנומקת לפי סעיף קטן (ג), בתוך 21 ימים מתום התקופה להגשת ההתנגדות, או – אם התקיים דיון בהתנגדות – בתוך 21 ימים מיום שהתקיים דיון בהתנגדות ולא יאוחר מ־30 ימים מתום התקופה להגשת התנגדות, לפי המאוחר; המנהל ישלח את החלטתו לבעל המקרקעין ולמקים או למפעיל, לפי העניין.

(ה) אין בהגשת עתירה מינהלית לבית המשפט לעניינים מינהליים כדי לעכב את השימוש בסמכות לפי החלטת המנהל, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

(א) ניתנה לבעל מקרקעין הודעה בדבר כוונה להיכנס למקרקעין כדי לבצע פעולה משמעותית, ובעל המקרקעין לא הודיע למקים או למפעיל, לפי העניין, על הסכמתו לכניסה למקרקעין או שהודיע על התנגדותו לכניסה למקרקעין, והכול כאמור בסעיף 14ג, בתוך 30 ימים ממועד מתן ההודעה, רשאי המקים או המפעיל, לפי העניין, לפנות למנהל בבקשה לקבל הרשאה לכניסה למקרקעין כדי לבצע את הפעולה (בסעיף זה – בקשת הרשאה).

בקשה לקבלת
הרשאה לכניסה
למקרקעין בפעולות
משמעותיות

(ב) מקים או מפעיל שהגיש בקשת הרשאה ימסור לבעל המקרקעין העתק מהבקשה.

(ג) המנהל רשאי, לאחר שנתן למקים או למפעיל, לפי העניין, ולבעל המקרקעין, הזדמנות לטעון את טענותיהם, בכתב או בעל פה, לקבל בקשת הרשאה, לדחותה או להתנותה בתנאים, והכול בשים לב לחלופות סבירות לביצוע הפעולה המנויה בבקשה, לרבות לעניין מיקום ביצוע הפעולה ומועד ביצועה, ובהתחשב בנוק שעלול להיגרם בשל הפעולה או בשל אי-ביצועה.

(ד) המנהל ייתן את החלטתו המנומקת לפי סעיף קטן (ג), בתוך 21 ימים מיום הגשת בקשת הרשאה לפי סעיף קטן (א), או – אם התקיים דיון בבקשת הרשאה – בתוך 21 ימים מיום שהתקיים דיון בבקשת הרשאה ולא יאוחר מ־30 ימים מתום התקופה להגשת התנגדות, לפי המאוחר; המנהל ישלח את החלטתו לבעל המקרקעין ולמקים או למפעיל, לפי העניין.

(ה) אין בהגשת עתירה מינהלית לבית המשפט לעניינים מינהליים, כשלעצמה, כדי לעכב את השימוש בסמכות לפי החלטת המנהל, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

ועדה לעניין פעולות 114. (א) מוקמת בזה ועדה שתפקידה לדון, להכריע בבקשות לביצוע פעולות חיוזק מורכבות ולקבוע פיצויים (בסימן זה – הוועדה), ואלה חבריה:

(1) עובד המדינה הכשיר להיות שופט של בית משפט שלום, שימנה שר המשפטים – והוא יהיה יושב ראש הוועדה;

(2) המנהל או עובד מדינה בכיר בעל ידע בתחום הקמה או הפעלה של מסילות ברזל שימנה השר מקרב עובדי משרדו;

(3) שמאי מקרקעין ששמו כלול ברשימת השמאים המכריעים לפי הוראות סעיף 202ג לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, שימנה יושב ראש מועצת שמאי המקרקעין.

(ב) מי שממנה חבר בוועדה ימנה לו ממלא מקום אחד או יותר בהתאם להוראות סעיף קטן (א)(1) עד (3). לפי העניין.

(ג) הודעה על מינוי חברי הוועדה תפורסם ברשומות ובאתר האינטרנט של המשרד.

(ד) שר המשפטים יקבע הוראות בדבר דרכי פעולתה וסדרי דיוניה של הוועדה, ובכלל זה בעניין הארכת מועד למתן החלטת הוועדה לפי סעיף זה, מטעמים מיוחדים או אם הוועדה ביקשה מאחד הצדדים השלמת פרטים; הוועדה תקבע את סדרי דיוניה ונוהלי עבודתה, ככל שאלה לא נקבעו לפי חוק זה.

(ה) אין בהגשת עתירה מינהלית לבית המשפט לעניינים מינהליים על החלטת הוועדה כדי לעכב את החלטתה, אלא אם כן בית המשפט הורה אחרת.

פעולות חיוזק מורכבות 114. (א) (1) מקים או מפעיל המבקש לבצע פעולת חיוזק מורכבת, יבקש את הסכמתו של בעל המקרקעין להיכנס למקרקעין לשם ביצוע הפעולה.

(2) בבקשה כאמור בפסקה (1) יפורטו הפעולות שביצוען מתבקש, העיתוי המשוער לתחילת ביצוע הפעולות ומשך הזמן שבו לא יהיה ניתן לעשות שימוש במבנה או בחלק ממנו.

(3) לבקשה כאמור בפסקה (1) יצורפו חוות דעת הנדסית בדבר הפעולות הדרושות ומשך ביצוען והצעה לפיצויים ולשיכון חלוף שלדעת המקים או המפעיל ראוי לתת לבעל המקרקעין.

(ב) התבקשה הסכמתו של בעל המקרקעין כאמור בסעיף קטן (א), ולא הודיע בעל המקרקעין בתוך 30 ימים ממועד הבקשה על הסכמתו לכניסה למקרקעין, או שהודיע על התנגדותו לכניסה למקרקעין, רשאי המקים או המפעיל,

לפי העניין, לפנות לוועדה בבקשה לקבל הרשאה לכניסה למקרקעין לשם ביצוע פעולת החיזוק המורכבת (בסעיף זה – הבקשה).

(ג) מקים או מפעיל שהגיש בקשה ימסור לבעל המקרקעין העתק מהבקשה, בצירוף הודעה כי הוא רשאי להגיש לוועדה את התנגדותו לבקשה בתוך 30 ימים.

(ד) הוועדה תקיים דיון בבקשה שהוגשה, בתוך 40 ימים מיום הגשתה, שאליו יוזמנו המקים או המפעיל, לפי העניין, ובעל המקרקעין; הוועדה תמסור את החלטתה למקים או למפעיל, לפי העניין, ולבעל המקרקעין, בתוך 21 ימים ממועד הדיון.

(ה) הוועדה רשאית לקבל בקשה, לדחותה או להתנותה בתנאים, בשים לב לחלופות סבירות לביצוע הפעולה המנויה בבקשה, לרבות לעניין מיקום ביצוע הפעולה ומועד ביצועה, ובהתחשב בנוק שעלול להיגרם בשל הפעולה או בשל אי-ביצועה, ובלבד שלא תאשר את הבקשה אלא אם כן שוכנעה כי יש צורך לבצע פעולת חיזוק מורכבת לשם הגנה על חיי אדם או מניעת נזק משמעותי לרכוש.

(ו) החליטה הוועדה לקבל את הבקשה, תקבע בהחלטתה גם את תקופת הפינוי, שלא תעלה על תשעה חודשים, ואת גובה הפיצויים שבעל המקרקעין יהיה זכאי לו לפי סעיף קטן (ז); הוועדה רשאית להאריך את תקופת הפינוי בתקופות נוספות שלא יעלו על תשעה חודשים במצטבר, על פי בקשת המבקש, אם ראתה שיש הצדקה לכך מחמת מורכבות פעולת החיזוק או מטעמים מיוחדים אחרים שיירשמו; על בקשה להאריך את תקופת הפינוי ועל החלטה בעניינה יחולו הוראות סעיפים קטנים (ג) עד (ה), בשינויים המחויבים.

(ז) הפיצויים בשל פינוי מקרקעין, למשך זמן הפינוי, יחושבו כפי שמחושבים פיצויים בשל רכישה זמנית של זכויות חזקה ושימוש, לפי פקודת הקרקעות (רכישה לצורכי ציבור), 1943⁹, וחוק לתיקון דיני הרכישה לצורכי ציבור, התשכ"ד-1964¹⁰, והכול בשינויים המחויבים; ואולם לא יפונה בית מגורים אלא לאחר שהועמד שיכון חלוף סביר לבעל המקרקעין שהתגורר בו במועד החלטת הוועדה, או – אם הסכים בעל המקרקעין האמור לכך – לאחר ששולמו לו או לזכותו פיצויים כדי השגת שיכון חלוף סביר.

(ח) לא תבוצע פעולת חיזוק מורכבת במקרקעין המוחזקים בידי מערכת הביטחון, אלא לאחר שניתן לכך אישור מראש של הגוף המוסמך לכך על פי דין לגבי אותם מקרקעין.

14.ח. (א) על אף האמור בסעיפים 14 עד 14, מקים או מפעיל רשאי להיכנס למקרקעין לשם ביצוע פעולה קלה או פעולה משמעותית אף אם לא התקיימו התנאים לפי סימן זה, כולם או חלקם, בהתקיים שניים אלה:

כניסה למקרקעין לצורך ביצוע פעולה דחופה

⁹ ע"ר 1943, תוס' 1, עמ' (ע) 32, (א) 44.

¹⁰ ס"ח התשכ"ד, עמ' 122.

(1) מקים או מפעיל, לפי העניין, מצא כי יש צורך דחוף לביצוע פעולה במקרקעין והפעולה חיונית לשם מניעת סכנה מיידית למסילת ברזל, לסביבתה, להליכי ההקמה או הבנייה של המסילה, לשלום הציבור או לבריאותו (בסעיף זה – פעולה דחופה);

(2) מקים או מפעיל, לפי העניין, דיווח לבעל המקרקעין ולמנהל על כניסתו למקרקעין, בהקדם האפשרי בנסיבות העניין, והמנהל נתן לבעל המקרקעין הזדמנות לטעון את טענותיו, בכתב או בעל פה, בהקדם האפשרי לאחר הכניסה למקרקעין, ולא יאוחר מ־72 שעות מתחילת ביצוע הפעולה הדחופה.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) –

(1) לא תבוצע פעולה דחופה לפרק זמן העולה על 96 שעות, אלא באישור המנהל;

(2) לא תבוצע כניסה למקרקעין המוחזקים בידי מערכת הביטחון לשם ביצוע פעולה דחופה, אלא לאחר שניתן לכך אישור מראש של הגוף המוסמך לכך על פי דין לגבי אותו מקום.

(ג) המנהל רשאי, ביוזמתו או לפי פניית בעל מקרקעין, להורות בכל עת על הפסקה של פעולה דחופה לפי סעיף זה או להגביל את פרק הזמן לביצוע פעולה כאמור.

(א) השר רשאי להסמיך, מבין עובדי המשרד, עובדים שיהיו רשאים להשתמש בכוח סביר לשם כניסה למקרקעין לשם ביצוע הפעולות כאמור בסעיף קטן (ב); לא יוסמך עובד כאמור אלא כן מתקיימים בו כל אלה:

(1) משטרת ישראל הודיעה, לא יאוחר משלושה חודשים מיום קבלת פרטי העובד, כי היא אינה מתנגדת למינויו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;

(2) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה השר, בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים;

(3) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי סעיף זה כפי שהורה השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים.

(ב) ביקש מקים או מפעיל להיכנס למקרקעין והתקיימו התנאים הנדרשים לפי סימן זה לשם כניסתו כאמור, או ביקש מקים או מפעיל לבצע את החלטת הוועדה, וסירב אדם להרשות כניסה או לאפשר את ביצוע החלטת הוועדה כאמור, רשאי עובד המשרד שהוסמך לפי סעיף קטן (א) להיכנס למקרקעין ולעשות שימוש בכוח סביר לשם כך, ובלבד שלא יהיה בשימוש בכוח כדי לגרום חבלה לאותו אדם.

(ג) לא ייכנס עובד המשרד למקרקעין כאמור בסעיף קטן (ב), אלא אם כן מצא כי הדבר נדרש לשם ביצוע הפעולות לפי סימן זה, והזהיר את המחזיק כי בכוונתו לעשות כן; ואולם לא ייכנס עובד המשרד לבית מגורים אלא על פי צו של בית משפט.

(ד) עובד המשרד לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי סעיף זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה: (1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו ולובש מדים בצבע ובצורה שהורה השר לעניין זה, ובלבד שהמדים כאמור אינם נחזים להיות מדי משטרה;

(2) יש בידו תעודה החתומה בידי השר, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.

(ה) נכנס עובד המשרד למקרקעין לפי סעיף זה, רשאי מקים או מפעיל, לפי העניין, להתלוות אליו לשם הפעלת סמכויותיו לפי סעיף 14ב.

(א) מקים או מפעיל שנכנס למקרקעין בהתאם להוראות סימן זה, יימנע, ככל שאפשר, מגרימת נזק ויחזיר את המקרקעין, בהקדם האפשרי לאחר סיום ביצוע הפעולה, למצב שהיו בו אילולא בוצעה בהם הפעולה כאמור.

(ב) נגרם נזק כתוצאה מביצוע פעולה כאמור בסעיף קטן (א), יתקן המקים או המפעיל, לפי העניין, על חשבונו, את הנזק או ישלם למי שנגרם לו הנזק (בסעיף זה – ניזוק) פיצויים בשל הנזק שנגרם, והכול בהקדם האפשרי.

(ג) דרש ניזוק ממקים או ממפעיל פיצויים בשל נזק כאמור בסעיף זה, והחליט מקים או מפעיל כאמור לדחות דרישה זו, כולה או חלקה, ימסור לניזוק הודעה מנומקת על כך בכתב, בתוך 60 ימים מיום שקיבל מהניזוק את כל המידע הנדרש לשם קבלת החלטה לגבי דרישת הפיצוי, וישלם לו, בתוך 30 ימים ממועד ההחלטה, את הסכום שאינו שנוי במחלוקת.

(ד) דרישה לפיצויים לפי סעיף זה, מחלוקת לגבי סכום הפיצויים המגיעים לניזוק או הגשת תובענה בעניין זה, לא יהיו עילה לעיכוב הכניסה למקרקעין או לביצוע פעולות בהם, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

(ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מזכויותיו של הניזוק על פי כל דין.

ערר – הוראת שעה 14יא. (א) הוראה עצמו נפגע מהחלטת המנהל לפי סימן זה רשאי לערור על ההחלטה, בתוך 30 ימים מהיום שבו נמסרה לו הודעה עליה, לפני ועדת ערר שהוקמה לפי סעיף קטן (ב).

(ב) תוקם ועדת ערר שתדון בעררים לפי סעיף קטן (א), ואלה חבריה:

(1) משפטן עובד המדינה, שאינו עובד המשרד, הכשיר להיות שופט בית משפט שלום, שימנה שר המשפטים, והוא יהיה היושב ראש;

(2) שני נציגי ציבור שאינם עובדי המדינה, שימנה השר בהסכמת שר המשפטים, כמפורט להלן:

(א) מהנדס הרשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים כהגדרתו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958, בעל ניסיון של שבע שנים לפחות כמהנדס בתחום מתחומי המדורים האלה: הנדסת מסילות ברזל; הנדסה אזרחית; הנדסת מכונות; הנדסת חשמל; הנדסת אווירונאוטיקה; הנדסת תעשייה וניהול;

(ב) אדריכל הרשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים כהגדרתו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958, בעל ניסיון מקצועי של שבע שנים לפחות.

(ג) ועדת הערר תקבע את סדרי עבודתה, ככל שאלה לא נקבעו לפי חוק זה; סדרי דין שנקבעו לפי סעיף קטן זה יפורסמו באתר האינטרנט של המשרד.

(ד) ההוראות לפי חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992, למעט סעיף 45 לחוק האמור, יחולו, בשינויים המחויבים, על ערר ועל ועדת ערר לפי סעיף זה.

(ה) החלטה סופית של ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית משפט לעניינים מינהליים.

(ו) הוראות סעיף זה יעמדו בתוקף חמש שנים מיום תחילתו של חוק לתיקון פקודת מסילות הברזל (מס' 8), התשע"ה-2014¹¹; השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי להאריך את תוקפו של סעיף זה לתקופות נוספות, ובלבד שסך כל תקופות ההארכה לא יעלה על חמש שנים.

14 יב. (א) מקים או מפעיל שבכוונתו לבצע פעולה מהפעולות המנויות בסעיף 14 ב(א), יפרסם באתר האינטרנט שלו, 30 ימים לפחות לפני מועד ביצוע הפעולה, פרטים אלה:

פרסום פעולות מתוכננות

(1) סוג הפעולה שבכוונתו לבצע;

(2) העיתוי המשוער לביצוע הפעולה;

(3) כתובת המקרקעין שבהם בכוונתו לבצע את הפעולה, ואם אין למקרקעין כתובת – פרטים אחרים המאפשרים לאתרם.

(ב) מקים או מפעיל יאפשר לכל מי שיבקש זאת להירשם באמצעות אתר האינטרנט שלו לרשימת תפוצה שהנרשמים אליה מקבלים עדכון על כל פרסום באתר האינטרנט כאמור בסעיף קטן (א).

¹¹ ס"ח התשע"ה, עמ' 2.

פרסום סקרים 14יג. (א) מי שביצע סקר לעניין מקרקעין מושפעים כאמור בפסקה (2) להגדרה "מקרקעין מושפעים" יפרסם באתר האינטרנט שלו את הסקר, ומי שקיבל הוראה לבצע סקר לעניין מקרקעין מושפעים כאמור בפסקאות (3) ו-(4) להגדרה האמורה יפרסם באתר האינטרנט שלו את ההוראה לביצוע הסקר.

(ב) המשרד, הרשות הממשלתית למים ולביוב והמשרד להגנת הסביבה יפרסמו באתרי האינטרנט שלהם הפניות לסקר או להוראה לביצוע הסקר שפורסמו כאמור בסעיף קטן (א). לפי העניין; אי-פרסום כאמור בסעיף קטן זה לא יפגע בהיותם של מקרקעין מקרקעין מושפעים.

תקנות - סימן ב' 14יד. (א) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין סימן זה, ובכלל זה הוראות בעניינים אלה:

(1) מתן הודעה על כוונה להיכנס למקרקעין לפי סעיף 14ג(א)(1), ובכלל זה פרטים שיש לכלול בהודעה כאמור, השפות שבהן תימסר, אופן מסירת ההודעה ופעולות שיראו אותן כמסירת הודעה;

(2) הגשת התנגדות לכניסה למקרקעין לפי סעיף 14ד(א), ובכלל זה הארכת המועד להגשת ההתנגדות, מטעמים מיוחדים;

(3) הארכת המועד למתן החלטת המנהל לפי סעיפים 14ד(ד) ו-14ה(ד), מטעמים מיוחדים או אם המנהל ביקש מאחד הצדדים השלמת פרטים;

(4) מסירת בקשה לבעל מקרקעין לפי סעיפים 14ה(ב) או 14ז(א) או (ג), ובכלל זה אופן מסירת הבקשה ופעולות שיראו אותן כמסירת בקשה;

(5) מסירת החלטת הוועדה לפי סעיף 14ז(ד), ובכלל זה אופן מסירת החלטה ופעולות שיראו אותן כמסירת החלטה.

(ב) תקנות לפי סעיף קטן (א)(1), (4) ו-(5) ייקבעו בהסכמת שר המשפטים.

הוספת סימן ז'

4. אחרי סעיף 46טז לפקודה יבוא:

"סימן ז': רכישת זכויות במקרקעין לשם הקמה או הפעלה של מסילת ברזל מקומית

הגדרות - סימן ז' 14טז. בסימן זה -

"דרך" ו"תכנית" - כמשמעותן בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965;

"חוק לתיקון דיני הרכישה" - חוק לתיקון דיני הרכישה לצורכי ציבור, התשכ"ד-1964;

"מפעיל מסילת ברזל מקומית" - כל אחד מאלה:

(1) בעל היתר הפעלה;

(2) מי שיש לו זיכיון להפעלתה של מסילת ברזל מקומית לפי סעיף 46א(א) או חברה ממשלתית שהממשלה התקשרה עמה להפעלה של מסילת ברזל מקומית, שהמנהל אישר שהם בתהליך לקבלת היתר הפעלה; "מקום מסילת ברזל מקומית" – מי שיש לו זיכיון לבנייתה של מסילת ברזל מקומית או חברה ממשלתית שהממשלה התקשרה עמה לבנייה של מסילת ברזל מקומית; "מקרקעי מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית" – מקרקעי מסילת ברזל מקומית שלרשות מקומית יש זכות בהם או לגביהם, וכן מקרקעי מסילת ברזל מקומית שרשות מקומית תפסה חזקה בהם ופורסמו הודעות על כך לפי סעיפים 5 ו-7 לפקודת הקרקעות; "מקרקעי מסילת ברזל מקומית" – כל אחד מאלה;

(1) מקרקעין המיועדים לפי התכנית החלה עליהם למסילת ברזל מקומית או מקרקעין שלפי התכנית החלה עליהם ניתן להקים בהם שטחי התארגנות לשם הקמת מסילת ברזל מקומית או דרך; (2) מקרקעין המיועדים לפי התכנית החלה עליהם לדרך ושבהתאם לתכנית האמורה ניתן להשתמש בהם גם למסילת ברזל מקומית; "פקודת הקרקעות" – פקודת הקרקעות (רכישה לצורכי ציבור), 1943.

21046. (א) ראה השר, על פי בקשה של מקום מסילת ברזל מקומית או של מפעיל מסילת ברזל מקומית לפי סעיף 46טז, כי לשם הקמה או הפעלה של מסילת ברזל מקומית יש צורך ברכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית, רשאי הוא לרכוש בעלות או כל זכות אחרת, לרבות חזקה או שימוש (בסימן זה – זכויות), במקרקעין כאמור או בחלק מהם, או להטיל מגבלות על הזכויות במקרקעין כאמור או על חלק מהן, לתקופה או לצמיתות (בסימן זה – רכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית).

(ב) הוראות פקודת הקרקעות והחוק לתיקון דיני הרכישה יחולו על רכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית לפי סימן זה, אם לא נקבעו הוראות אחרות לפי סימן זה.

רכישת זכויות במקרקעין שבבעלות רשות מקומית לשם הקמה או הפעלה של מסילת ברזל מקומית

31046. (א) מקום מסילת ברזל מקומית או מפעיל מסילת ברזל מקומית רשאי לפנות לשר בבקשה לרכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות של רשות מקומית, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 46טז (בסימן זה – בקשה); בבקשה יפורטו מקרקעי מסילת הברזל המקומית נושא הבקשה, מהות הזכויות שרכישתן מבוקשת, המטרה שלשמה מתבקשת רכישת הזכויות בהם, המועד המבוקש לתפיסת החזקה בהם, וכן כל פרט אחר שקבע השר.

בקשה לרכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל מקומית

(ב) הוגשה בקשה, יעביר מגיש הבקשה (בסימן זה – מבקש) העתק מהבקשה לרשות המקומית שהזכויות במקרקעי מסילת הברזל הן בבעלותה.

(ג) הרשות המקומית תגיש לשר את תגובתה לבקשה (בסימן זה – תגובה לבקשה), בתוך 21 ימים מהיום שבו הועברה אליה הבקשה.

(ד) השר, לאחר התייעצות עם שר הפנים, יחליט בבקשה בתוך 60 ימים מיום הגשת התגובה לבקשה, ואם לא הוגשה תגובה לבקשה – מהמועד האחרון להגשת תגובה לבקשה לפי סעיף קטן (ג).

(ה) השר ימסור את החלטתו בבקשה למבקש ולרשות המקומית שהזכויות במקרקעי מסילת הברזל הן בבעלותה.

(ו) החליט השר לקבל את הבקשה ולרכוש זכויות במקרקעי מסילת ברזל של רשות מקומית נושא הבקשה, או בחלק מהם, יפרט בהחלטתו את המועד לרכישת הזכויות, לרבות תפיסת החזקה במקרקעין אם נדרשת; הודעה על החלטת השר כאמור תפורסם ברשומות.

41046. החליט השר לפי סעיף 31046 על רכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות רשות מקומית, רשאי השר וכן המבקש או מי מטעמו להיכנס למקרקעין ולתפוס בהם חזקה, במועד הקבוע בהחלטת השר או לאחריו, ובלבד שאם חלפו 60 ימים מהמועד שנקבע בהחלטת השר כאמור וטרם נתפסה החזקה, יודיע השר לרשות המקומית, בכתב, על המועד לתפיסת החזקה לפחות 30 ימים מראש.

כניסה למקרקעין ותפיסת חזקה

51046. (א) פורסמה ברשומות הודעה בדבר החלטת השר לפי סעיף 31046 על רכישת זכויות במקרקעי מסילת ברזל בבעלות רשות מקומית, יוקנו זכויות הרשות המקומית במקרקעי מסילת הברזל המקומית, למדינה, נקיות מכל שיעבוד או חוב אחר.

הקניית הזכויות למדינה ורישום

(ב) פורסמה הודעה לפי סעיף קטן (א), יבצע רשם המקרקעין את הרישומים הנדרשים בפנקסי המקרקעין כאילו היתה זו הודעה לפי סעיף 19(2) לפקודת הקרקעות.

61046. (א) השמאי הממשלתי הראשי או מי מטעמו יקבע את שווי הזכויות במקרקעי מסילת הברזל שבבעלות רשות מקומית שהוחלט לרכוש לפי סימן זה, לשם תשלום פיצויים לרשות המקומית; העתק מהשומה יימסר לשר, לרשות המקומית ולמבקש.

קביעת שווי הזכויות לשם תשלום פיצויים לרשות המקומית

(ב) רשות מקומית החולקת על שומת מקרקעין שנקבעה לפי סעיף קטן (א), רשאית לפנות לוועדת ההשגות שהוקמה לפי סעיף 9א לפקודת הקרקעות; על הגשת השגה ועל סדרי הדין יחולו ההוראות לפי פקודת הקרקעות, בשינויים המחוייבים.

(ג) החלטת ועדת ההשגות כאמור בסעיף קטן (ב) ניתנת לערעור לפני בית משפט לעניינים מינהליים.

סייג לתחולה לעניין 81טז46. הוראות סעיף 22(ב) רישה לפקודת הקרקעות לא יחולו על הרשאה שנתן השר לחברת נת"ע – נתיבי תחבורה עירוניים להסעת המונים בע"מ לגבי מקרקעי מסילת ברזל מקומית. תקנות – סימן ז' 81טז46. השר, בהתייעצות עם שר המשפטים ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע הוראות לעניין סימן זה, ובין השאר בעניינים אלה:

- (1) הגשת בקשה והמסמכים שיצורפו לה;
- (2) הגשת תגובה לבקשה והמסמכים שיצורפו לה;
- (3) הארכת המועד למתן תגובה לבקשה, מטעמים מיוחדים.

5. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹² –

תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים והוראת שעה – מס' 90

(1) בתוספת השנייה, אחרי פרט 23 יבוא:
"24. ערעור על החלטת ועדת ההשגות לפי סעיף 61טז46(ג) לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972";

(2) בתקופת תוקפו של סעיף 14יא לפקודה –

(א) בתוספת הראשונה, בפרט 14, במקום פרט משנה (ה) יקראו:

"(ה) החלטה של הוועדה לעניין פעולות חיזוק מורכבות לפי סימן ב' לפרק ב' לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972, וכן החלטה של רשות לעניין מסילת ברזל מקומית לפי פרק ד' לפקודה האמורה";

(ב) בתוספת השנייה, אחרי פרט 24 יקראו:

"25. ערעור לפי סעיף 14יא(ה) לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972";

(3) מתום תקופת תוקפו של סעיף 14יא לפקודה, בתוספת הראשונה, בפרט 14, במקום פרט משנה (ה) יבוא:

"(ה) החלטה של רשות לפי סימן ב' לפרק ב' לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972, וכן החלטה של רשות לעניין מסילת ברזל מקומית לפי פרק ד' לפקודה האמורה".

6. מועד תחילתם של סעיפים 14(ד) ו-14(ה) לפקודה, כנוסחם בסעיף 3 לחוק זה, בתום תקופת תוקפו של סעיף 14יא לפקודה, כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה.

תחילה

ישראל כץ
שר התחבורה והבטיחות בדרכים

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

יולי יואל אדלשטיין
יושב ראש הכנסת

ראובן ריבלין
נשיא המדינה

¹² ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשע"ד, עמ' 760.